

HABO
BIBLIOTEK

TIDSKRIFT

FÖR

SLÄKT OCH HEMBYGDSFORSKNING

Årg. 7

NR: 1

1989

Habo järnvägsstation 1903

HABOBYGDEN MEDLEMSTIDNING FÖR HABOBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING
OCH DESSUTOM KONTAKTORGAN FÖR HABO-GUSTAV ADOLF HEMBYGDSFÖRENING
REDAKTIONSKOMMITTÉ: FOLKE EKERED, MONIKA EKERED, ARNE WULFF
OCH ANNA-LENA ALEXANDERSSON.

VI ÄR TACKSAMMA FÖR ALLA BIDRAG TILL TIDNINGEN STORT som smått.

TEL. 036-12 20 52

036-411 72

036-401 88

FÖRENINGSSIDAN

Ordföranden

har ordet

TIDEN GÅR!

Just nu håller du i handen ett nytt nummer av tidningen Habobygdens. Den här gången har vi som tema JÄRNVÄGEN.

Vi hoppas du får en trevlig lästund. Redaktionen vill tacka er som bidragit med artiklar.

Det går väl an att göra en medlems-tidning då man får god hjälp.

Men vi behöver allas hjälp även framöver. Fatta pennan!

Nästa nummer kommer att handla om fattigvården.

Sommaren närmar sig med stormsteg. Men vi har två aktiviteter kvar på vårens program.

Du kommer väl på torpvandringen den 21 maj?

Vårens resa går av stapeln den 4 juni. Se nästa sida.

Vi är ca 100 medlemmar i Habobygdens Släktforskarförening. Vårt mål detta år är att få 20 nya medlemmar. Vem värvar flest medlemmar under 1989? Pris utdelas på nästa årsmöte till den bästa medlemsvärvaren. Lycka till!

Nya medlemmar anmäls till vår kassör Eivor Koskiniemi, tel. 414 10.

Höstens program hittar du sist i tidningen. Antligen har vi fått klartecken från Västgöta-Bengtsson. Det är vi glada över.

En riktig härlig sommar önskar jag alla släktforskare och hembygds-vänner.

Sköt om er!

Anna-Lena Alexandersson

HABOBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

STYRELSE 1989

ORDFÖRANDE:

ANNA-LENA ALEXANDERSSON 036-411 72

V. ORDFÖRANDE:

LARS-OLOF MARKSTAD 036-415 28

SEKRETERARE:

AINO BERGLING 036-408 25

KASSÖR:

EIVOR KOSKINIEMI 036-414 10

LEDAMÖTER:

BENGT-INGE SVENSSON 036-418 94

HARRY CEDERWALL 0392-201 47

RUNE JACOBSSON 0392-200 40

SUPPLEANTER:

JOHN KOSKINIEMI 036-414 10

INGEMAR KYRKERYD 036-406 65

FÖRENINGENS POSTGIROKONTO

49 42 56 -1

POSTADRESS:

LUNDGATAN 118 566 00 HABO

HABO - GUSTAV ADOLF HEMBYGDSFÖRENING

ORDFÖRANDE:

JOHN KOSKINIEMI 036-414 10

SEKRETERARE:

ARNE WULFF 036-401 88

KASSÖR:

IRENE GELLERBRANDT 036-403 94

UTHYRNING AV

HEMBYGDSGÅRDEN:

NILS WERNER 036-405 37

JOHN KOSKINIEMI

LOKALHISTORISKT OMBUD

FÖR LÄNSMUSEET I SKARA

PROGRAM

TORPVANDRING

VID DÅLEN

SÖND. 21 MAJ KL. 14.00

SAMLING: TAXIPLAN HABO
ELLER
BADPLATSEN,
FURUSJÖ.

MEDTAG KAFFEKORG
OCH STÖVLAR.

LEDARE:

OLLE MARKSTAD

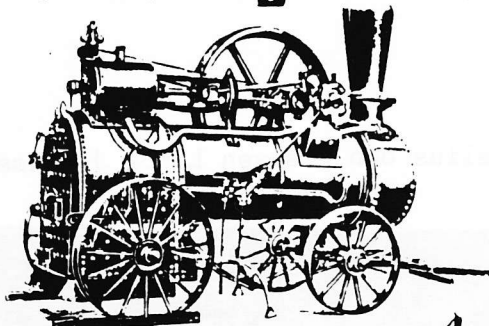
HARRY CEDERWALL

VÄLKOMNA!

Västergötland

– en verklig safari!

EN SPELING
AV DET
FÖRFLUTNA

NÄRA

FÖLJ MED PÅ *och...! GOTT*
En resa i tiden

ARETS GEMENSAMMA RESA FÖR HEMBYGDS- OCH SLÄKTFORSKAR-
FÖRENINGAR GÅR I ÅR GENOM HISTORISKA OCH VACKRA MARKER.
VI BESÖKER EKORNAVALLEN OCH RUBENS MASKINHISTORISKA
SAMLINGAR UNDER DRIFT. VI ÅTER STANDSMÄSSIGT OCH SER PÅ
SLOTT OCH KVARNAR. ALLT UNDER GUIDAD LEDNING.
VI KÄNNER HUR VI MED HISTORIENS VINGSLAG LEDS GENOM VART
VACKRA VÄSTERGÖTLAND. ALLT TILL SJÄLVKOSTNADSPRIS!
DEN 4/6 KL. 8 GÅR AVFÄRDEN FRÅN HEMBYGDSGÅRDEN MED BUSS.
ANMÄLAN TILL ORDF. ELLER SEKR. I FÖRENINGARNA.
NATURLIGTVIS KOMMER DU MED.

HABO – GUSTAV-ADOLFS HEMBYGDSFÖRENING

Några i föreningen har under det senaste året sysslat med tidnings-excerptiering. Vi har gått igenom Falköpings-Posten år 1900-1910. Allt som rör Habo kommun är antecknat. Arbetet fortsätter i höst, framförallt med kopiering. Ledare för gruppen är Bengt-Inge. Vi har väldigt roligt tillsammans.

Här kommer några smakprov.

Olyckshändelse. Pastorskan fru Tidelius i Starbäck, Gustaf Adolfs socken, skulle för några dagar sedan i något ärende begiva sig till Habo järnvägsstation. Då vagnen, vari fru T. och kusken befunno sig, hunnit några meter från prästgården, blev hästen skrämd i sken genom att fru T. hastigt uppspände sitt paraply, en s. k. »själfspännare». Vid en krökning av vägen slog emellertid vagnen mot ett träd så våldsamt, att selyget brast och hästen, till all lycka för de åkande, kom lös från vagnen, som blev stående på platsen. Frn Tidelius bröt vid den häftiga kollisionen med trädet flera revben och måste söka vård å lasarettet; kusken förblev oskadad, skri ver en meddelare.

Falköpings-Posten
27 april 1909

Tretton timmar under ett vedlass. På nyårsaftonen skulle drängen Linus Johansson, Kämparp, från skogen i närheten av Bössekärrens ångsåg köra ett lass ved till Habo station. Men vid starten från skogen stälpte det ganska stora lasset, och Johansson råkade komma under det samma. Lyckligtvis hade lasset fallit på honom så, att vedens tyngd ej kunde krossa honom, men fastklämd låg han likväl, och med munnen mot marken, så att han ej kunde ropa på hjälp. Han uppfångade gott rösterna av samtalande personer vid de närbelägna gårdarna, men ingen kunde höra honom, och ingen kom och märkte hans läge. Först fram på e. m., då han saknades på sitt hemställe, gjordes därifrån förfrågningar på Habo station och andra platser, där man väntat att han skulle färdas fram. Slutligen sökte man honom i skogen, och fann honom i ovannämnda belägenhet. Det hade varit pinsamt långa timmar för Johansson och en ångestfull nyårsvaka. I tretton timmar hade han legat fången. En lycklig omständighet var, att kölden ej var synnerligen svår, men nog hade han varit illa kramad av den, såväl som av lasset. Något svårare men av äventyret torde han ej få.

Falköpings-Posten
8 jan. 1909

Målet för pastorskan Tidelius och drängen Linus Johansson var Habo station.

Stationshuset, uppfört i timmar med liggande träpanel och utspringande takfot i s k "schweizerstil" stod kvar ända till 1952, då det revs och ersattes av ett nytt men byggt i tegel på norra sidan av spåren.

J Ä R N V Ä G E N .

Ur Karl Ringqvists bok om Habo.

Efter många debatter i riksdagen och uttalade betänkligheter blev dock under 1853 - 1854 års riksdag beslutat om byggande av s.k. stambanor. År 1857 beslutade riksdagen att anslå 100 miljoner för järnvägsbygge. Denna summa utgjorde 1/5 av hela Sveriges nationalinkomst. Överste Nils Eriksson blev ledare för detta stora företag, och järnvägsbyggnad det synes ha gått förvånansvärt fort.

I en av lantmäteridirektör F.G Friberg i Stånghem uppgjord beskrivning över Vartofta Fögderi år 1859 uppgives, att ifrågavarande järnväg kommer att dragas från västra stambanan vid stationen Ranten nära Falköping tätt intill stadens västra ända, genom Falköping, Luttra, Slöta, Åsaka, Yllestad, Vistorp och Sandhems socknar till och över sjön Stråken samt vidare därifrån till Jönköping genom Småland och Skåne till Malmö. Mellan Falköping och Stråken är banans läge bestämt, och ansevliga arbeten verkställda, men mellan Stråken och Jönköping, där många naturhinder möta är banans sträckning ännu när detta skrives obestämmd.

I bygden talas ännu om olika förslag som utstakats, bland annat så långt söder som vid Apelskift. Berättas även att ursprungligen hade tänkts, att Habo station skulle läggas i närheten av Mellan Gölhult men att riksdagsman Larsson i Bränninge var så pass förutseende, att han skänkte mark för stationsområdet för att få stationen lagd i närheten av sina domäner. Det berättas också, att då järnvägen först var färdig till Mullsjö, gick många personer från Habo och Gustav Adolf till Mullsjö för att få en lusttur med tåget.

...och järnvägen kom till HABO

Vid Möllekullen var ett långsamt arbete med den väldigt höga bankfyllnaden. Man kan försöka tänka ut hur många spadtag jord, som erfordrades för utfyllnad av denna bank och man bör även taga i betraktande de stenarbeten som utförts i den långa välbyggda kulverten över Hökesån samt två vägportar. Bankfyllnaden ditforslades med s.k. storkärror.

Dåvarande prostén Strand höll på söndagarna predikningar för rallarna. Då bänkplatserna i kyrkan på den tiden var bestämda måste en omreglering i detta hänseende ske, så att järnvägens personal fick sig anvisad särskilda stolar.

En del av rallarna stannade kvar i socknen och skaffade sig annan sysselsättning. Det inträffade också att yngre kvinnor medföljde rallarna på deras kringflackande färder. Man måste vördsamt böja sig för våra förfäders stora offervilja och strävan att förbättra landets samfärdsmedel till nytta för befolkningen.

Denna järnvägssträcka invigdes år 1864.

Avskrifter av gamla handlingar angående järnvägsbygget genom Habo socken i början av 1860-talet samt om den planerade järnvägen mellan Ulricehamn och Mullsjö finns för påseende i vår förenings forskarrum i Bibliotekshuset.

Den 23 februari 1863:

I en skrivelse till Kungl. Styrelsen öfver Statens Järnvägsbyggnader klagar ägaren till hemmanet Fårsjö, Häradsdomaren Nils Gustafsson över att järnvägen kommer att dela hans marker i två delar, vilket har till följd, att kreaturen inte kan komma till sjön för att dricka vatten. Vidare medför det olägenheter för jord- och skogsbruket på gården. Han kräver därför, att en järnvägsundergång skall byggas.

Den 11 april 1863:

Stämning. (Att uppläsas i Habo kyrka den 17 och 24 april.)

Samtliga markägare längs järnvägen anmodas att inställa sig vid Slättängs tingsställe den 10 maj för att höras angående avträdande av jord och ersättning m. m.

(Alla gårdar och deras ägare är antecknade.)

Den 12 augusti 1863:

I en skrivelse till Kungl. Styrelsen öfver Statens Järnvägsbyggnader anhåller man om, att en s.k. stannatjonsinrättning (hållplats) måtte bli anlagd å banan i närheten av hemmanen Julared eller Furesjö. Detta skulle komma att medföra stora fördelar såväl för Statens järnvägar som för ortsbefolkningen.

Den 12 februari 1917:

Anländer en skrivelse från Statens Järnvägar med medgivande om att en hållplats benämnd Furusjö får anläggas under förutsättning att ortsbefolkningen själv bekostar byggandet av hållplatsstuga och en 46 m lång plattform av trä.

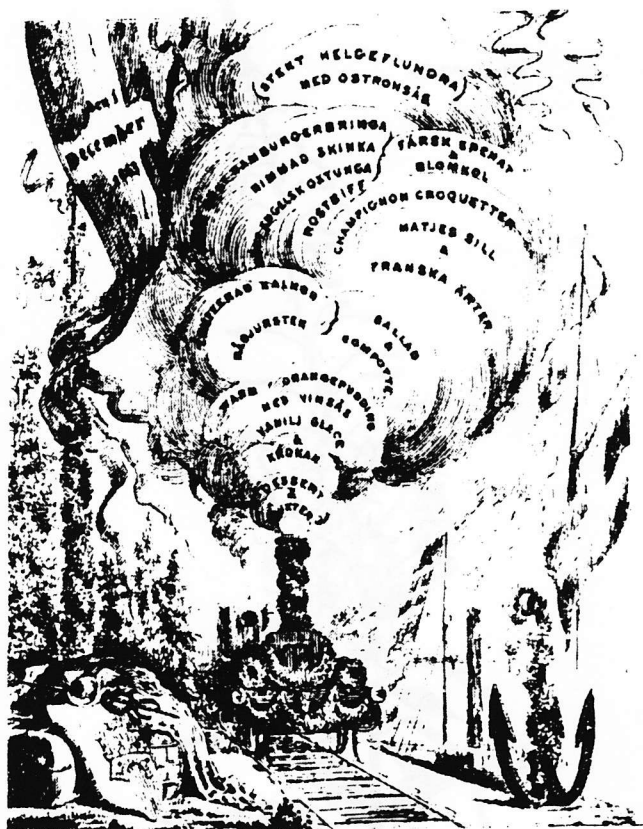
Maj 1918:

Skrivelse till Konungen med anhållan om koncession å normalspårig järnväg mellan Ulricehamn och Västra Ekered, eventuellt med förlängning av banan till Hjo.

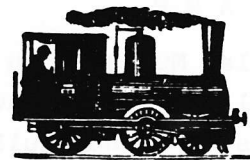
Denna skrivelse är undertecknad av kyrkoherde Peter Söderström i Dalum samt av ytterligare drygt 40 förtroendemän boende i närheten av den planerade järnvägen.

Vid ett sammanträde i Ulricehamn röstades detta förslag ner, och järnvägen kom istället att så småningom byggas via Bottnaryd till Jönköping.

Festmenyn vid invigningen av bansträckan Falköping-Jönköping den 1 dec. 1863. Järnvägsinvigningarna avlöste varandra i tät följd under 1800-talets andra hälft. Det var ofta pampiga tillställningar med någon kunglighet som gäst. De höga herrarna dinerade på stadshotellet och rallarna blev bjudna på smörgås och öl. Järnvägsmuseum.

Tågtidtabell

gällande från 1 Okt. 1908.

Afgående tåg.

Tåg	Afgår till	Från Ranten	Fr. Falk. stad
Snälltåg	Stockholm	12,44 f. m.	
Persontåg	Nässjö	4,21 ,	— —
Godståg	,	4,25 ,	4,40 f. m.
Snälltåg	Göteborg	4,30 ,	
Blandadt tåg	,	4,47 ,	
Godståg	Landeryd	5,00 ,	5,08 ,
Blandadt tåg	Töreboda	7,45 ,	
Persontåg	Stockholm	10,08 ,	
Godståg	Landeryd	11,22 ,	11,24 ,
Persontåg	Göteborg	11,23 ,	
,	Jönköping	11,33 ,	11,39 ,
Godståg	Hallsberg	1,10 e. m.	
Persontåg	Nässjö	2,37 ,	2,32 e. m.
Snälltåg	Stockholm	2,38 ,	
Persontåg	Göteborg	2,38 ,	
,	Skövde	2,44 ,	
Godståg	Göteborg	2,50 ,	
Persontåg	Göteborg	4,18 ,	
,	Landeryd	4,30 ,	4,34 ,
,	Hallsberg	6,32 ,	
Snälltåg	Göteborg	7,08 ,	
Persontåg	Nässjö	7,10 ,	7,15 ,
Godståg	Töreboda	7,30 ,	
Blandadt tåg	Herrijunga	9,14 ,	

STATENS JERNVÄGAR.

Med bantåg från **Jönköping** till **Habo** Jernvägsstation
och **Gästgifvare A. Larssons i Bränninge**
emottagande försändes följande fraktgods 1 Rulle läder väger 35 ...

Ofranktade fraktgods
gäffernas.

hvarför frakten är ... betald med ... Rdr ... öre Rmt. **Transporten** verkställs
i enlighet med de villkor och föreskrifter, som gällande Taza och reglements innehålla.

Emottaget vid Station. **Jönköping** den 1 Sept 1869
den 1 Sept 1869 kl. ... midd., erkännes.

Anton Agelii
Afsändare.

FÖR HUNDRA ÅR SEDAN såg SJ:s fraktsedlar ut som ovanstående facimil. Där står bl a: "Statens jernvägar. Med bantåg från Jönköping till Habo jernvägsstation och Gästgifvare A Larssons i Bränninge emottagande försändes följande fraktgods 1 Rulle läder väger 35 ..." (Viktmättet är oläsligt)
Godset är avsänt 1 september 1869 av färghandlare Anton Agelii.

RALLARE.

Mitt emellan Mullsjö och Furusjö finns alldeles intill järnvägen på dess södra sida en hög kulle, som kallas Gastakullen. På krönet av denna kulle kan man i marken se flera gropar med en diameter av cirka tre meter. I dessa gropar finns uppstaplade stenar, vilka verkar ha använts till eldstäder.

Förmodligen har rallarna, då de omkring 1860 byggde järnvägen, haft sin förläggning här.

Hur rallarna lagade sin mat och vilade ut efter dagens tunga arbete med mera kan man få en inblick i, om man läser den förträffliga boken RALLAREN med teckningar och text av Bert Olls.

Vill man veta mera om rallarlivet i våra bygder, kan man läsa kapitlet Habo järnvägsstation ur boken Habo samhälle av Harald Dagman.

RALLARROS

Järnvägsbyggandet i vårt land 'skapade ett nytt yrke, rallarens. Ett yrke som skulle vara i knappa hundra år. Ett yrke för hårdföra, starka män som kallades: "Svängremmarnas, snusets, brännvinets, slagsmålets och de vidbrättade hattarnas män." Det ligger väl någon överdrift även i detta. Bland rallarna fanns det människor ur alla kategorier. Men mest kom dom från fattiga miljöer. De små torpställena som inte gav tillräckligt mycket att leva av men som i gengäld alstrade stora barnkullar var en ypperlig grogrund för en blivande rallare. Sedan barnsben var torparungarna vana vid svält och nöd, att slita ont och göra rätt för sig. De var fostrade i livets hårda skola.

BONDEPRAKTIKA

Maj

Om det regnar mycket i maj, blir det litet regn i september och tvärt om. Dagg och kyla om aftnarna bringar ett gott foderår. Aska i denna månad betyder inte gott år. Sval maj ger bonden mycket hö i ladorna

En varm maj göder kyrkogården. En bisvärm i maj är lika mycket värd som ett lass hö. Våt pingst gör en fet jul, men pingstdags regn är sällan gott. På våt maj följer en torr juni.

ANNONS

ÖNSKAS HYRA

Torr plats för långtidsförvaring av två veteranbilar, en trettiotalsoch en femtiotalso Volvo. Gärna på ett "ränne" eller liknande. Renoveringsarbete på bilarna skall ej förekomma. Svar till Lars-Olof Markstad tel 036-41528.

BANVAKTERNA .

Längs järnvägen fanns en mängd banvaktstugor förr i tiden. I Habo socken fanns enligt en karta från år 1875 ett tiotal, nämligen vid Julareds grindar, Furusjö, Mon, Pirkås, Kvill, Bränninge, Kärnekulla, Fiskebäck, Ebbarp och Solberga.

Banvaktens huvudsakliga uppgift var att kontrollera att inga skador uppstått på banan. Upptäckte han något allvarligt fel, kunde han i tid stoppa tåget med sin signalflagga. Sommartid åkte han med sin tralla den honom tilldelade bevakningssträckan så snart ett tåg passerat för att se till, att inte gnistor från lokets skorsten hade antänt skogen längs banan.

Banvaktstugorna var mycket små och primitiva, och eftersom familjerna på den tiden var stora, rådde trångboddhet. Detta medförde i sin tur, att smittosamma sjukdomar ofta härjade. Värst av alla sjukdomar var lungsoten.

I en banvaktstuga vid Furusjö bodde vid sekelskiftet en banvakt, som hette Josua Gustafsson. Han hade nio barn, varav fem dog i unga år. Fyra av dessa dog av lungsot, under det att den femte dog av akut ledgångsreumatism.

Banvaktens tjänstedräkt
från 1870—1910

Efter hand byggdes stugorna till och förbättrades, vilket hade till följd, att sjukdomarna kunde begränsas.

I våra dagar behövs inte längre några banvakter. Därför har också banvaktstugorna blivit överflödiga. En del av dessa har därför sålts till privatpersoner, några har flyttats och ytterligare några har rivits.

BANVAKTSSTUGAN I KVILL
OMKRING 1900

Johanna Adamsdotter-Utterberg,
hustru till banvakten Claes
Wilhelm Gren.

Jag minns...

S J U K V Ä R D E N I H A B O .

Min mor, Berta Johnsson Kyrkeryd, berättade en gång för mig, hur det kunde vara, när man blev sjuk i början av detta århundrade. Det var 1918 och spanska sjukan graserade. Mor blev sjuk och låg till sängs en längre tid. Läkare fanns då inte i Habo, utan närmaste ort var Jönköping, men läkarna där hade inte tillåtelse att resa till Habo, förmodligen på grund av smittorisk och att det var så många sjuka i Jönköping. Efter en tid blev dock mor bättre och kunde börja hjälpa till med sysslorna på gården.

En tid före jul skulle mor hjälpa till med tvätt. Hon blev väl då kall och fick en våldsamt feber. Då det inte gick att få hem läkare, såg sig mors föräldrar ingen annan råd än att mor kom till lasarettet i Falköping. Detta var dagen före julafton. Hon kördes med häst till järnvägsstationen i Habo, där hon placerades i en ouppvärmad godsfincka nerbäddad i en säng med en fårskinnsfäll över.

- Vem var med mor i godsfinckan?
frågade jag.

- Ingen, svarade mor. Det var så kallt att ingen kunde vara där de timmar det tog att komma till Falköping.

När de väl kommit fram till lasarettet, fick de träffa doktor Schiller. Denne blev rasande och arg för att de kom och besvärade dagen före julaftonen. Han spottade och svor. Mors styvfar sade då åt honom, att de inte rest till Falköping för att bli utskällda utan för att få hjälp

till en svårt febersjuk. Då beordrade doktor Schiller personalen att lägga in mor på ett rum. Här fick hon ligga i åtta dagar, men under denna tid kom vare sig läkare eller sköterskor och såg till henne, och ingen medicin fick hon.

När mor varit hemma i cirka 14 dagar efter Falköpingsvistelsen, var hon så pass bra, att hon orkade att åka med tåget till Jönköping. Där träffade hon en läkare, doktor Vestlin. Han tog väl hand om mor, undersökte henne noga och gav henne den medicin hon behövde. Hon blev sedan ganska snart återställd.

Men vilka strapatser och svårigheter sjuka människor då fick stå ut med.

Habo den 21 mars 1989

Ingemar Kyrkeryd

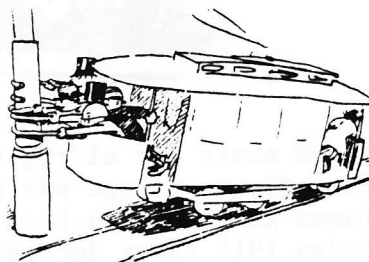
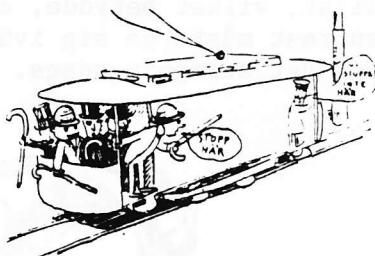

FURUSJÖ ett litet stationssamhälles tillblivelse och utveckling.

Innan järnvägen mellan Falköping och Nässjö kom till, fanns ingen bebyggelse, där Furusjö nu är beläget mer än Fårsjö gård och några torp- eller backstugor vid sjön längs stora vägen.

Det var inte heller meningen att tågen skulle göra uppehåll mellan Mullsjö och Habo, men detta retade bönderna på gårdarna i järnvägens närhet. Redan 1863 tillskrev de därför styrelsen för statens järnvägsbyggen och anhöll om, att en s.k. stannatjonsinrättning måste anläggas någonstans i närheten av Julared eller Fårsjö. Trots att man framförde många argument för denna hållplats fick man avslag på sin begäran.

Det kom att dröja ända till 1917 innan den kunde anläggas.

I en skrivelse som man då erhöll från Statens Järnvägar, framhölls emellertid, att tågen skulle göra uppehåll vid Furusjö bara på det villkoret, att Ortsbefolkningen själv svarade för uppförandet av en med eldstad försedd väntkur och anläggandet av en 46 m lång plattform av trä. Inga kostnader för stationsanläggningen fick drabba SJ.

Ägarna till de närbelägna gårdarna samlades för att ta ställning till SJ:s erbjudande, till vilket man med glädje tackade ja. Till att leda byggnadsarbetet utsågs Ivar Förberg.

När hållplatsen väl var klar och tågen stannade, visade det sig, att detta var till stor fördel för traktens befolkning. Nu kunde man med lätthet resa till Mullsjö, Habo eller Jönköping för att ut-
rätta ärenden. Man kunde också transportera mjölk till mejeriet, och på lördagarna kunde man ta med potatis, smör och ägg till Jönköping, där varorna kunde säljas på torget. Vidare kunde man transportera massaved och timmer från Furusjö till Habo utan att något lok användes. De tomma timmervagnarna medfördes av ett vanligt tåg, varefter de bromsades och kopplades loss. Nu fick man skynda sig att lasta vagnarna innan nästa tåg skulle anlända. När vagnarna var lastade, lossade man bromsarna, varvid vagnarna av sig själva rullade till Habo station, där de leddes in på ett stickspår. För att inte vagnarna skulle skena i den svaga utförsbacken, måste alltid en bromsare vara med.

STADGAR

FÖR

FURUSJÖ HANDELSFÖRENING

U. P. A.

Andamål och firma.

§ 1.

Föreningen, som utgör en kooperativ sammanslutning av konsumenter i trakten omkring Furusjö, har till ändamål att främja sina medlemmars hushållning genom att anskaffa och åt medlemmarna mot kontant betalning och till i orten gängse pris tillhandahålla sunda och oförfälskade livsmedel och andra förbrukningsartiklar.

Föreningen skall genom att skapa ett gemensamt kapital betrygga förverkligandet av sitt ändamål.

§ 27.

I övrigt ländes till efterrättelse lagen om ekonomiska föreningar av den 22 juni 1911.

Furusjö den 31 juli 1919.

Ivar Förberg.

Isak Johansson.

K. G. Andersson.

Gideon Ekström.

A. Forssell.

Johan Gustafsson.

Sanfrid Leijon.

Förestående egenhändiga namnteckningar bevitnas:

Wolgott Hultberg.

F. O. Lindberg.

Ganska snart bildades en andelsförening för en speceriaffär. Man inköpte ett hus, som låg där vägen till Hökessjön tar av från vägen mellan Julared och Habo kyrka. Detta hus monterades ner och flyttades till en plats alldeles norr om stationsområdet. Till föreståndare utsågs Arvid Karlsson från Habo. Efter några år övertog han själv affären och drev den sedan i egen regi ganska långt in på 30-talet. Han var även postens ombud i Furusjö under många år.

Nu dröjde det inte länge, förrän ett helt litet samhälle hade vuxit upp kring stationen. Även om man hade sin arbetsplats i Mullsjö eller i Habo, kunde man ju med tågets hjälp snabbt förflytta sig till och från arbetet.

Den person som uppförde de flesta av samhällets villor var byggmästaren Johan Cedervall. Han gjorde sig känd för att vara en mycket pliktmedveten och noggrann byggare, som aldrig gjorde sig skyldig till något byggfusk.

Som bekant finns det en utmärkt badsjö, Furusjön, ganska nära hållplatsen. Redan under slutet av 20-talet och under hela 30-talet var det ganska många personer från Jönköping och Falköping, som byggde sig sommarvillor med strandtomt vid sjön. Som tur var kom det så småningom en lag, vilken förbjöd bebyggelse av strandtomter.

Många människor kom på söndagarna med tåg till Furusjö för att bada, om vädret var vackert. På söndagskvällarna var det därför mängder av människor vid stationen i väntan på att tåget skulle föra dem hem igen. Även ungdomarna från trakten brukade samlas vid stationen vid kvällstågets ankomsttid. Man sade, att man gick för att titta på tåget, men egentligen var det nog för att man hoppades på att träffa någon person av det motsatta könet.

Ganska många av ortsbefolkningen tillhörde Alliansmissionen, varför man snart enades om att bygga ett eget missionshus på kullen nordväst om stationen. Bönderna i trakten släppte till virke, och församlingsmedlemmarna hjälptes åt att uppföra byggnaden, vilken stod klar för invigning hösten 1920.

Ett flertal av folket i bygden gick så småningom över till pingströrelsen. Från början samlades dessa i en liten röd stuga, den s.k. Lokalen, men i mitten av 30-talet kunde även de bygga sig en egen kyrka.

De som inte var engagerade i någon religiös förening hade det betydligt mer besvärligt, ty de saknade helt samlingslokal. Därför brukade de på kvällarna träffas på Hanna Saléns kafé, där de kunde sitta och prata och röka ända tills Hanna tittade in och förkunnade att klockan hade kilat, vilket betydde, att alla snarast måste ge sig iväg, för nu var det stängningsdags.

Någon skola har aldrig funnits i Furusjö, trots att där på 30-talet fanns ganska många barn i skolåldern. Sedan 1914 fanns det nämligen en skola i Julared, där det även fanns plats för barnen från Furusjö. Från Furusjö till Julared är det ca tre km, så då det var dåligt väder, hade barnen det ganska besvärligt. På vintrarna brukade de åka spark, och när det var barmark cyklade de. Så många bilar fanns det ju inte på den tiden, varför det var ganska liten risk att färdas på landsvägen.

Någon idrottsförening fanns det inte i Furusjö förrän i slutet av 40-talet, men pojkarna sportade ändå. På somrarna sparkade man fotboll, trots att det inte fanns någon riktig idrottsplats. Tränade gjorde man på en liten plan nära stationsområdet, vilken tidigare varit upplagsplats för virke, men när det gällde att spela match, fick man cykla några kilometer till Dungen, där det fanns en någorlunda jämn åker att spela på. Sent omsider fick man en riktig idrottsplats norr om sjön vid vägen till Mullsjö. Marken där var skänkt av en privatperson till Habo kyrka för att användas som begravningsplats, men eftersom en sådan inte behövdes, uppläts den istället till idrottsanläggning åt bygdens ungdom.

Vintertid tränade man och spelade bandy på Furusjöns is. Så fin utrustning som ungdomarna kräver i våra dagar hade man inte till en början, men man hade roligt ändå. Man fick kanske nöja sig med att åka på s.k. sellarör d.v.s. lösa skridskor, som man fäste på pjäxorna med hjälp av en liten vev. Målvakten hade inga benskydd, men han tillverkade sig sådana av säckar, vilka han fyllde med hö. När det var snö på isen, måste alla i förväg hjälpa till att skotta planen, vilket kunde vara nog så arbetsamt. En gång kom någon släpande på framstycket till en pinnsoffa, vilket visade sig vara ett ypperligt skottningsredskap.

Under krigsåren skedde en uppryckning för Furusjöns vidkommande. Nu fanns det plötsligt gott om arbetstillfällen. Så länge kriget varade gick det åt stora mängder med ved, varför de som inte hade något fast arbete alltid kunde skaffa sig en god dagsförtjänst genom att arbeta i skogen.

Smedja hade funnits länge i Furusjö, och smeden tjänstgjorde också som hovslagare. Ibland hjälpte han också bönderna att bli av med stora stenblock på gårdarna. Stenarna spräckte han med hjälp av bergkrut eller kilar, så att han fick fram prydliga block, vilka han sedan bearbetade till grindstolpar, trappstenar m.m.

Även andra hantverkare etablerade sig tidigt i Furusjö. Där fanns både skomakare, snickare och målare. Bland målarna kan nämnas Oskar Josefsson eller som han i dagligt tal kallades Målare-Oskar. Det var inte bara måla han kunde göra. När Furusjöbornas hår blev för långt, behövde de inte åka till Habo eller Mullsjö för att klippa sig. Den detaljen klarade Oskar minst lika bra som någon barberare.

En skomakares fromma önskan

En annan kunnig person var Sven Nordström. Han hade i yngre dagar råkat ut för någon olyckshändelse och förlorat en hand. Trots sitt handikapp var han duktig på att bota kreatur. När det t.ex. på en gård fanns en ko, som inte blev av med efterbördens efter kalvningen, skickade man bud efter Nordström, och med sin enda hand ordnade han strax, så att kossan blev botad.

Furusjö var faktiskt på 40-talet ett litet blomstrande samhälle. Där fanns då två speceriaffärer, en charkuteri-affär, två kaféer, taxistation, lastbilsåkeri och ett pensionat.

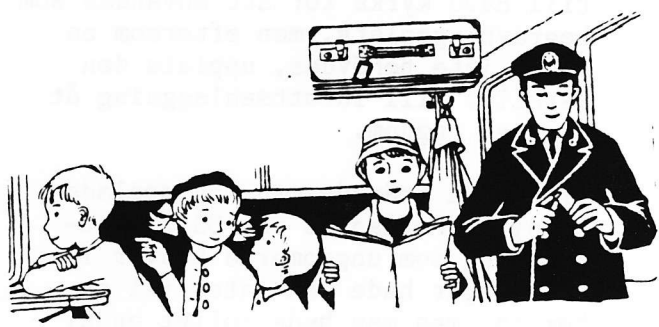
Under somrarna var pensionatet för det mesta fullbokat av stamgäster, vilka återkom år efter år. Ofta såg man pensionatsgästerna, då de satt i trädgården och drack sitt kaffe. Det var nästan uteslutande äldre herrar och damer, vilka såg ganska välmående ut. Helt säkert blev de inte smalare efter att under några veckors tid ha förtärt Fru Högbergs förträffliga måltider.

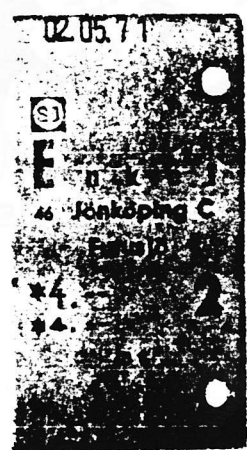
Efter krigsårens slut startades några mindre industrier i Furusjö, och det föreföll som om samhället skulle utvecklas till en industriort i likhet med Mullsjö. Åtminstone SJ trodde tydligen på Furusjös framtidsmöjligheter, för i slutet av 40-talet påbörjade man en utbyggnad av stationsområdet. Man anlade mötesspår och byggde lastkaj. Det gamla stationshuset fick idrottsföreningen överta att använda som omklädningsrum vid idrottsplatsen. På södra sidan av järnvägen uppfördes ett nytt fint stationshus i rött tegel. Hela stationsanläggningen var mycket imponerande. Här kunde nu tågen mötas. och lastvagnar kunde i lugn och ro lastas med timmer, massaved och fabriksvaror.

Furusjöborna kände sig just då mycket nöjda med sitt samhälles utveckling, men snart blev det annat ljud i skällan. Folk började att skaffa bilar, vilket hade till följd, att allt färre personer åkte med tågen. Detta medförde i sin tur, att SJ började att spara. Till att börja med drogs stinstjänsten in. I fortsättningen fick man köpa biljett av konduktören på tåget. Sedan stannade tåget för påstigande endast om man signalerade med den semafor, som monterats upp på perrongen.

Så till slut kom ett sorgligt meddelande till Furusjöborna. Det var 1971 som SJ meddelade, att tågen i fortsättningen skulle köra förbi Furusjö utan att stanna. Detta var nästan ett dräpslag för de äldre samhällsborna, vilka varit med och kämpat för att det skulle bli en hållplats vid Furusjö. SJ lät sig emellertid inte bevakas, och inom kort började man riva bort det ena spåret och montera ner alla överflödiga ledningar och stolpar. Stationshuset fick stå kvar en tid, men efter det traktens ungdomar började använda väntsalen som värme-stuga, togs också stationshuset bort. Där huset en gång stod, finns i dag endast en liten sandkulle.

Trots att allting för Furusjöborna nyligen såg så ljust ut och att det hade tillkommit ganska många nya villor i området mellan Storgatan och sjön, skedde nu en tillbakagång. Fabrikerna slog igen eller flyttade till annan ort. Affärerna upphörde en efter en, liksom kaféerna och poststationen. När man i dag behöver skaffa hem mjölk och andra varor till livets nödtröft måste man åka med bil eller buss till ett större samhälle, vilket väl går bra för yngre personer, men för äldre och för sjuka personer måste det nu för tiden vara förenat med vissa svårigheter att bo i Furusjö.

Under den senaste tiden har man då och då kunnat läsa i tidningen, att man funderar på att påbörja pendeltrafik på järnvägssträckan Falköping-Nässjö med tåg, vilka lättare kan stanna vid stationerna.

Kanske kan Furusjö i samband med detta än en gång få en hållplats, vilket i sin tur kanske kan ge samhället ett nytt uppsving.

Visst var det skönt att åka tåg

Poet's Corner

Visst var det skönt att bo i ett stationssamhälle där det var bara fem minuters väg att gå till en station där tågen hade råd att stanna och låta glesbygdensborna stiga av och på. Och det var skönt att komma till stationssamhället där någon stod och väntade och tog emot sin gäst, och det var trevligt att gå tillsammans bortåt vägen och prata om att åka tåg när tågen var som bäst.

Visst var det skönt att åka tåg i gångna tider när man satt mittemot varann och mädde gott. Man kunde sticka, läsa, skriva eller prata, om allt på jorden med det resällskap man fått. Men stora brådskan kom och inga tåg fick stanna, där glesbygdensborna skulle stiga av och på, så de fick köpa bil och sitta där i ensamheten och tänka på gemenskapen de inte längre kunde få.

GRETA MÅNSSON

Jönköping den 30 januari 1989

Folke Ekered

f. d. Furusjöbo

Furusjö Station 1931.

»Tings Rättens i Wartofta härad rannsaking och domb öfwer Enkian hustru Anna Nilsdotter i Habo sochn, som warit i ryckte för truldom och andra illaka konster, men i synnerhet blifwit an-

klagat och lagförd för det nämndemannen N. Larsson, då han warit hos henne at upsäja henne efter Landshöfdingens Resolution från kiörkiotompten i Fiskebeck, som hon någre år abodt, på hemresan fallit med hästen och brutit sig i benet, hwar på hustrun dagen efter okallad kommit till nämndemannen och utbudit en smörja, hwilken sedan han sig der med smordt bekommit en olidelig pina och smärta, som icke aflåtit, för än han hustrun beskickat och latit säja, at han henne derföre mistänker, da pinan sig straxt lindrat och satt. Denna smörjan har hustrun föregifwit sig fådt nu på det ena stället, nu på det andra, dock om sidor mäst tillstå sig sielf den samma tillredt af ympewax, hwitlök och ett stycke af en watusurk, men när smörjan blifwit jemförd med ympewax har den dermed ej ringaste likhet haft.

Utom detta har denna hustrun statt i almänt rychte för at kunna trulla och at hon miölkat harar, hwar til de omständigheter emot henne äro, 1:o at atskillige witnen edeligen intygat, at hon i anseende till det hon haft ej mer än två kor haft mehr miölk än andra, som haft sex, jembwäll det sa öfwerflödigt, at i hennes miölkestugu bord, bänckar och gulfvet med miölk warit öfversatte, 2:o instämna samtliga hennes grannar att sedan hon kommit till kiörkiotompten har miölken minskas för dem. Men sedan hon kommit under tilltahl för sine förmente konster, har miölken för dem ater sig förmehrat, hafwandes och 3:o icke allenast många sedt harar på Fiskebäcks kiörkiogård och omkring kiörkiotompten, utan och at sma miölkeharar äro fundne under kiörkiobalks bräderne, som warit renslickade, af hwilka förmenas Anna Nilsdotter gifwit hararne miölk, hwilket sa wida bestyrkes af hennes egen kiötslige Sons, gassen Nils Andersons på sitt fembte år berättelse, at han sedt wita harar i sin modefs miölkestugu, dem hon skall miölkat tre ganger om dagen.

Likaledes hafwer samma hustrus stufson Swen Andersson på fiortonde året berättat sig sedt, da han under sin faders lifstid warit hemma, harar och hoar wid kiörkian och at stufmodren i miölkestugan miölkat hararne, som skola hafwa warit hwita, swarta och gra, och då hon welat miölka dem, skall hon gadt uth och ropat hara, hara etc. samt slagit miölk i hoarne för dem.

4:o hafwer Anders Larsson på torpet Kröken köpt smör af Anna Nilsdotter, som han icke haft synnerliget gagn af, ej eller skall haft nagon smak, och då man smält deraf skall der af ej mer blifwit igen än rödachtig fragga.

5:o wittnar Enkan Anna Johansdotter, at dess moder Margreta, som war Anna Nilsdotters farsyster, sagt för Anna Johansdotter, at hon förmant A. N. icke bruka haramiölkning, da A. N. skall swarat hon skall wäll för sadant sig förswara. Det A. N. och tillstar sig sa lunda hafwa swarat.

6:o hafwa Fendrichen Carl Mellin och Postinspektoren i Jönkiöping Petter Aschan witnat, huru som de en gång kommit till Fiskebeck och råkat hustru A. N, säjandes sig wilja jaga der omkring,

da A. N. wist dem till en lycka, så skulle de fa hara, hwarest så snart de släpt hundarna, de fatt resning på en hara, hwilken Inspektoren skutit, och da Fendriken den samma skulle uppskiära, hafwa inälfworna liksom kokat på honom, men sedan hafwa de fått en annan hara up, på hwilken Fendriken uppskutit alt sitt krut och hagel men doch, ehuru rent och nähra skatt han haft på honom, som undertiden sutit helt stilla, icke ändå kunnat skada eller skiuta ihjäl honom.

Elliest hafwa och Anna Nilsdotters stiuftbarn gasarne Anders och Swen Anders Söner berättat, at A. N. med en tunn sticka utur fattigbössan wid Fiskebäck uptagit någre penningar, som deras Sysster flickan Märta äfwen wäll giordt, och at A. N., när fadren wille straffa flickan, tagit henne i förswar. Men Anna nekar at sielf hafwa tagit penningar, dock tillstätt at stiuftdottren wäll tagit en gang penningar och at hon tagit fred, då fadren dottren wille aga.

Icke mindre nekar hon enständigt till alt hwad emot henne är anført, så angående smörjan som haramiölkningen, wisandes här hos en stor hårdnackenhets, i det hon inför Tingsrätten utlatit sig, att hon inte skall bekiänna om det woro trettijo wittnen.

Tingsrätten har så som uti et mörkt måhl icke kunnat fälla A. N. utan i anledning af domen befriat henne, men hwad angår at A. N. widgått sig under gudstiensten hållit öhlsälgnings, jämbwälbliwit öfwertrygad altid öfwat swordom, och en påskemargon fast hon faselige Eder utgutit, doch likwäl begädt samma dag Herrans nattward, underställer tingsrätten HofRättens ompröfwande, om hon icke kunde med straff af 20 par rijs beläggas.» (Habo kyrkobok 1722)

»Organisten Giölin beswärade sig, at han ej kan tiena för så liten lön som 6 öre af matlaget, ty samtyste församlingen at än öka til 2 öre, så at lönen kan af matlaget bli framgent 8 öre, hwaremot Giölin förklarade sig nögd. Häremot hördes ingen wara emot, utan allenast Sven i Brennåsen.» (Habo 1763)

»Påminte Nemdemannen Måns i Dahlen huru ochristeligt det förhålles med gamla Enckian i Ulfwestorp, i det barnen innehafwa hennes egendom och låta henne lida nöd och gå för andras dörrar och tiggia, fants altså nödigt at Swågren Måns i Dahlen blefwo hennes Måhlsman och stämde barnen till nästa ting, at the upwisa måtte sin Moders egendom och den til hennes nytto använda.» (Habo 1732)

SKOLMUSEUM

Simonstorps skola invigdes höstterminen 1881.

Tomtmark för byggnationen uppläts av godsägaren A.W. Berglund som inköpt Tumbäcks gård 1856. Han avled på Simonstorp 1910. Den första lärarinna var Klara Andersson som den 9 augusti kunde räkna in 38 elever.

Skolan innehåller förutom två lärosalar, även en bostad för lärare.

Skolan var i bruk t.o.m. vårterminen 1963, då den lades ned.

Eleverna överfördes till Fagerhults skola.

I början av 1980-talet beslutades att hjälpligt renovera skolbyggnaden som blivit ganska illa medfaren. Huset försågs med nytt tegeltak och inomhus målades skolsalarna och försågs med el-värme efter påtryckning från Hembygdsföreningen som fått kommunens löfte att få använda salarna för skolmuseum och för vävskola.

Ett skolmuseum hade tidigare blivit provisoriskt iordningställt i det nyuppförda Ekeredshuset i Hembygdsparken. Styrelsen för Hembygdsföreningen ansåg på goda grunder, att detta ej uppfyllde anspråken på ett överskådligt museum. Därför hälsades med tillfredsställelse möjligheten att använda en autentisk gammal skolsal för ändamålet. Sedan 1950-talet har bl.a. Brogården-Fiskebäck-Apelskift-Gustav Adolf-Gubbhulan-Landtorp-Julared-Rödån och Brandstorps skolor lagts ned och materialet därifrån mer eller mindre skingrats. Folkskollärare Filip Nilsson, som var mycket förutseende, samlade under sin aktiva tid in en hel del planscher och annat materiel som nu finns bevarat.

År 1985 beslöt kommunen att sälja allt gammalt skolmateriel och detta föranledde styrelsen att göra en sista ansträngning. Från vindar och källare i de gamla skolbyggnaderna tillvaratogs böcker och annat som kunde vara av värde vid iordningställandet av en skolsal "modell äldre".

När vi en dag jobbade med att städa upp i skolan och avlägsnade den gamla korkmattan, upptäckte vi i salen närmast landsvägen en lucka i golvet. Handtag och gångjärn var avlägsnade, men vi bände upp den och fann en enkel trappa som ledde ner till ett mindre källarutrymme med väggar av kullersten och cement.

Vad källaren har använts till har vi inte kunnat räkna ut. En sak har vi missat, den gamla takbelysningen. Ett par av de gamla armaturerna finns dock bevarade och kan monteras upp illusoriskt vid tillfälle.

Hembygdsföreningens
styrelse

Arne Wulff

NYA BÖCKER

*Båtsmän,
nyttare &
soldater*

Boken finns för utlån
på biblioteket.

Släktforskaren och de militära källorna

I forskarrummet finns nu

Geografiskt-statistiskt
handlexikon över Sverige.

4 band C.M. Rosenberg

Sortindelningstabell.

Myntsorter:

1 krona=100 öre

Längdsorter:

1 nymil=10 km.=33 681 fot.

1 kilom.=1 000 m.=3 368 fot.

1 m.=10 dm.=3,368 (3,37) fot.

1 decimeter=10 cm.=3,37 tum.

1 centimeter=10 mm.=3,37 lin.

Viktsorter:

1 ton=1 000 kg.=2 352,5 $\mathcal{A}$.1 deciton=100 kg.=235,25 $\mathcal{A}$.1 kilogram=10 hg.=2,3525 $\mathcal{A}$.

1 hg.=100 gr.=7½ lod=23,5 ort.

1 gram=10 decigr.=23,5 korn.

1 decigram=10 centigr.=2 korn.

1 centigram=10 milligram.

Rymdsorter:

1 kubikmeter=10 hl.=1 000 liter

(kb.dm.)=38,21 kub.f.=6 tnr.

1 hektoliter=100 liter=38,2 k.r.

1 liter=10 dl.=38,2 kub.tum.

1 deciliter=10 centil.=3,82 kbt.

Ytmåttsorter:

1 kvadratmil=100 kvadratkilometer=20 257 tunnland.

1 kvadratkilometer=100 hektar.

1 hektar=100 ar=2 tnl. 0,8 kpl.

1 ar=100 kv.m.=0,65 kappl.

1 kv.m.=100 kv.dm.=11,34 kv.f.

1 kv.decimeter=100 kv.centim.

1 kv.centimeter=100 kv.millim.

Stycketal sorter:

1 dussin=1 tolf=12 stycken.

1 gross=12 dussin=144 stycken.

1 tjog=20 stycken.

1 skock=60 stycken (t. ex. käl).

1 val=20 kast=80 stycken

1 bal=10 ris (papper).

1 ris=20 böcker. 1 bok=24 ark

skriftpapper, 25 ark tryckpapper.

1 år=12 månader=52 veckor=

365 dagar. Ett skottår 366 dag.

1 månad=30¹ dag.=4 veckor.

1 dygn=24 tim.; 1 vecka=7 dygn.

1 timme=60 min.; 1 min.=60 sek.

1 sekel=100 år; 1 decennium 10.

Gamla längdsorter:

1 mil=36 000 fot=10,688 km.

1 ref=10 stänger=29,69 m.

1 stäng=10 fot=2,969 m.

1 fot=10 tum=2,969 dm.=297

millimeter.

1 tum=10 linier=29,7 mm.

1 aln=2 fot=24 verktum=288

verkliner=594 mm.

1 famn=3 alnar=178 cm.

Gamla viktsorter:

1 skeppund=20 lispund=4 cent-

ner=170 kilogram (170,0301).

1 centner=100 skålp.=42,5 kg.

1 lispund=20 skålpund=8,5 kg.

1 $\mathcal{A}$ =100 ort=32 lod=425 gr.

1 lod=4 kvintin=3 ort=13 gr.

1 ort=100 korn=4,25 gr.

Gamla rymdsorter:

1 kubikfamn=27 kubikalnar=

216 kubikfot=5,65 kub.meter.

1 kubikfot=10 kannor=1 000

kubiktum=26,17 liter (kbdm.)

1 ka=100 kub.tum=2,617 liter

=2 stop=8 kvarter=32 jum-

frur. 1 kub.tum=2,6 cl.

1 tunna=32 kappar=56 kannor

=147 l. (löst); 36 kpr.=63 kn:r

=165 liter (fast mål).

För våta varor:

1 pipa=180 kannor=4,71 hl.

1 oxhufvud=90 kr.=2,355 hl.

1 fat=60 kn:r=157 l.

1 tunna=48 kn:r=125 l.

1 ankare=15 kn:r=39,25 l.

Gamla ytmåttsorter:

1 tunnland=32 kappl.=14 000 kv.

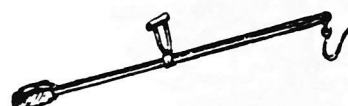
alnar=5,6 kv.ref.=49,365 ar.

1 kappland=1 750 kvadralfot=

154,26 kvadratmeter.

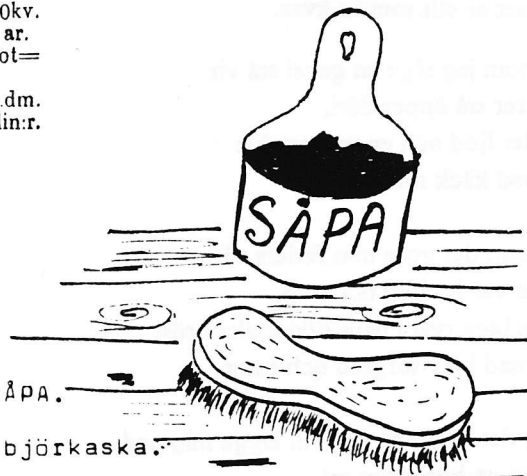
1 kv.fot=100 kv.t.=8,8 kv.dm.

1 kvadrattum=100 kvadrallin:r.

UR RÄKNELÄRAN AV J.A. SVENSSON

1890

ATT KOKA SÅPA.

Åtta kappar (14 kannor) god björkaska.

Fem skålp pottaska.

Kokas med trettio två kannor vatten i fyra timmar.

Om ett ägg då flyter i luten, är den stark nog.

Den lyftes nu av elden och den klara luten

silas ifrån askan i ett annat kärl.

Vari man förut hält ett stop (25 kub=tum) vit kalk,

Detta övertäckes och får stå till följande dagen,

då fjärdedel avhålls i den grytan vari man

vill koka såpan. Denna lut får nu jämt koka

med fem skålp talg under jämn omröring och

påspädning av den övriga luten tills all luten

tagit slut och blivit tjock som gröt

och såpan är färdig.

Strövtåg i hembygden

I

Det är skimmer i molnen och glitter i sjön,
det är ljus över stränder och näs
och omkring står den härliga skogen grön
bakom ängarnas gungande gräs.

Och med sommar och skönhet och skogsvindsackord
står min hembygd och hälsar mig glad:
var mig hälsad! – Men var är min faders gård,
det är tomt bakom lönnarnas rad.

Det är tomt, det är bränt, det är härjat och kalt,
där den låg, ligger berghällen bar,
men däröver går minnet med vinden svalt,
och det minnet är allt som är kvar.

Och det är som jag såge en gavel stå vit
och ett fönster stå öppet däri,
som piano det ljud och en munter bit
av en visa med käck melodi.

Och det är som det vore min faders röst,
när han ännu var lycklig och ung,
innan sången blev tyst i hans dödssjuka bröst
och hans levnad blev sorgsen och tung.

Det är tomt, det är bränt, jag vill lägga mig ned
invid sjön för att höra hans tal
om det gamla, som gått, medan tiden led,
om det gamla i Alsterns dal.

Och sitt sorgsna och sorlande svar han slår,
men så svagt som det blott vore drömt:
"Det är kastat för vind sedan tjugu år,
det är dött och begravet och glömt.

Där du kära gestalter och syner minns,
där står tomheten öde och kal,
och min eviga vaggsång är allt som finns
av det gamla i Alsterns dal."

GUSTAF FRÖDING

Vad dog man egentligen av förr i världen?

De olika dödsorsakerna betyder med dagens språkbruk: 1. (Håll o sting) lungsäcksinflammation. 2. (Tvinsot) atrofi = högggradigt utmärglingstillstånd. 3. (Bukrev) kolik. 4. (Rödsot) dysenteri. 5. (Konvulsioner) kramper. 6. (Andtätta) diffust begrepp, kan t.ex. vara astma. 7. (Hjärtsprång) eklampsi = allmänt utbrett krampanfall, samlingsnamn för alla kramper hos barn, som ledde till medvetslöshet. 8. (Trånsjuka) lungsot. 9. (Vattusot) vattensamling i kroppens hålrum, lokalt eller allmänt, t.ex. hudvattusot eller bukvattusot. 10. (Röt feber) sårfeber. 11. (Strypsjuke) eller strupsjuka = difteri. 12. (Magref) kolik. 13. (Pleurisie) lungsäcksinflammation, lunginflammation. 14. (Frisel) eller friesel = akuta febrar med utslag. 15. (Obstruction) tillstopning, t.ex. obstruktion alvi = förstoppning.

EN TORPARHISTORIA

Torparfar skulle gå till Grästorps marknad med en ko. Torparmor förmanade honom innan han gick att han nu måste få 40 kronor för den. "Du kommer inte hem utan att du har fått förti kronor för koa!" sa' hon. När han kom fram till kreatursmarknaden, så möttes han nästan genast av en uppköpare som sträckte fram handen och frågade: "Ska du ha 50 kronor för koa — gubbe?" Torparfar svarar rappt: "Näe — förti ä dä sagt — förti sa jak ha!"

1989

Habobygdens släktforskarförening HÖSTENS PROGRAM

SLÄKTFORSKARFÖRENINGENS HÖSTUPPTAKT
BLIR TISDAGEN DEN 12 SEPTEMBER KL. 19.00
I HEMBYGDSGÅRDEN.

MEDLEMMARNAS AFTON

VI BERÄTTAR GAMLA MINNEN OCH UTBYTER
ERFARENHETER.

VÄLKOMNA !

NÄR JAG VAR SPRINGPOJKE HOS STENKILS...

SVEN JANSSON BERÄTTAR GAMLA MINNEN
FRÅN 1940-TALET I HABO.

ONSDAGEN DEN 4 OKTOBER kl. 19.00
FÖRSAMLINGSHEMMET.

VÄLKOMNA !

VET DU VAD DIN FARFARS FAR HETTE?

GÄSTTALARE: VÄSTGÖTA-BENGTSSON

TISDAGEN DEN 7 NOVEMBER kl. 19.00

MISSIONSKYRKAN I HABO.

VÄLKOMNA !

Carl Anton Wetterbergh, läkare, roman och novellförfattare under pseudonymen "Onkel Adam"

Född i Jönköping den 6 juni 1804. Tillbringade stor del av sin uppväxttid på gården Domneberg i Habo,

"ONKEL ADAM"

DET ÄR 100 ÅR SEDAN ONKEL ADAM DOG.

I NOVEMBER KOMMER DET ATT ANORDNAS EN UTSTÄLLNING OM ONKEL ADAM.

ONKEL ADAM AFTON

ONSDAGEN DEN 22 NOVEMBER kl. 19.00
BIBLIOTEKET

STIEG-ERLAND DAGMAN BERÄTTAR.

VÄLKOMNA!

LUCIAFEST

MÅNDAGEN DEN 11 DECEMBER kl. 19.00
FURUSJÖ ALLIANSKYRKA

LUCIAPROGRAM

FÖREDRAG:

STORA JÄRNVÄGSPROJEKT OCH SMÅ.

BO CARLSSON BERÄTTAR OM BL.A.
JÄRNVÄGSPLANER I HABO FÖR 70 ÅR SEDAN.

DESSUTOM FINNS DET TVÅ ARBETSGRUPPER.

TORPINVENTERING
TIDNINGSEXCERPIERING

ÄR DU INTRESSERAD?
VI BEHÖVER MEDHJÄLPARE.

KONTAKTA: LARS-OLOF MARKSTAD TEL. 415 28 (TORPINVENTERING)
BENGT-INGE SVENSSON TEL. 418 94 (TIDNINGSEXCERPIERING)

BOKA IN AKTIVITETERNA I DIN ALMANACKA REDAN I DAG.

VÄL MÖTT!

